

PAPRSEK

LUNY

tajemné
španělské
legendy

Gustavo Adolfo

Bécquer

DOPORUČUJEME

Viktor Dyk: Smrt panenky – výběr povídek o smrti

Výběr Dykových povídek, jež spojuje téma smrti a lásky, zahajuje smrt z nedostatku lásky a uzavírá smrt z přílišné lásky, již není možné naplnit. Najdeme zde také smrt, díky níž je možné věčně milovat, a kromě dlouhého umírání stářím je zde popsána i myšlenka smrti, aby mohl jiný milovat.

Vojtěch Rakous: Doma – židovské obrázky

Soubor povídek Doma byl první knihou, která uvedla do české literatury židovské obyvatele venkova a maloměsta jako jeho přirozenou součást. S humorem i porozuměním vypráví, jak vesničtí Židé poloviny 19. století se svými sousedy sdílejí běžné radosti i starosti a zároveň ctí své tradice a svou víru.

Jiří Mahen: Rybářská knížka

Knih, která je stále považována za „rybářskou bibli“, plná vzpomínek z rybářských výletů, postřehů ze života ryb a rybářů, dojmů z nádherné přírody. Krásný jazyk, humorná nadsázka i porozumění přírodě, rybám a rybaření uchvátí čtenáře i dnes. Začínajícího rybáře jistě potěší rady a zkušenosti.

Ignát Herrmann: Z pamětí starého mrzouta

Pobavte se příhodami mrzoutského úředníčka, poodhalte jeho milostné zážitky z mládí i trampoty s „kmotrem“ nebo s „českým pekáčem“, prožijte s ním nekonečné týdny s husou nebo strasti kolem „vhodných vánočních dárků“ a nezapomeňte ani na kapitulu, v níž se pan Cyrus stane „volebním agitátorem“.

GUSTAVO ADOLFO BÉCQUER

Paprsek luny
tajemné španělské legendy

Vydání jako celek (obálka, grafická úprava, případně jazyková adaptace, redakční poznámky, ilustrace, předmluva, doslov, životopis autora apod.) je chráněno autorskými právy. Nositelé těchto práv jsou uvedeni v tiráži.

Prosíme, používejte tuto elektronickou verzi knihy pouze v souladu s platnou licencí. Žádná verze licence k této e-knize neumožňuje rozšiřování jejích kopií či extrahovaných částí (včetně půjčování) či sdělování díla či extrahovaných částí veřejnosti (například umístováním na servery, ze kterých je možno tento soubor nebo jeho část dále stahovat nebo jej prohlížet), a to za úplaty či zdarma.

GUSTAVO ADOLFO BÉCQUER

Paprsek luny

tajemné španělské legendy

překlad

Jan Červenka

revidoval a upravil

Karel Marek

Praha 2014

© Karel Marek, 2014

Obálka © Marcela Strejčková - Nomzamo, 2014

© Monika S. Benešová - Lama, 2014

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-87959-16-9 (formát PDF)

ISBN 978-80-87959-17-6 (formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-87959-18-3 (formát ePub)

ISBN 978-80-87959-19-0 (formát MobiPocket)

Paprsek luny

Nevím, je-li to skutečnost, jež se zdá být pohádkou, či pohádka, jež odpovídá skutečnosti; mohu říci jen tolik, že v sobě tají pravdu, pravdu nad jiné smutnou, z níž asi já, soudě dle své fantazie, jako poslední z posledních něčeho vytěžím.

Jiný by tuto látku jistě použil k napsání velikého svazku, plného slzavé filozofie; já napsal tuto legendu, která ty, kdo v ní nic nenajdou, snad aspoň na chvíli pobaví.

I.

Byl rodu vznešeného, narodil se v lomozu zbraní, ale ani nezvyklý zvuk válečného rohu by ho nepřiměl, aby na okamžik pozvedl hlavu, aby na chvíli odvrátil oči od zčernalého pergamenu, z něhož četl poslední trubadúrův zpěv.

Ti, kdo se s ním chtěli setkat, ho nesměli hledat na prostranném nádvoří jeho hradu, kde pacholci krotili hříbata, pážata cvičila v letu sokoly a žoldnéři se ve dnech odpočinku zaměstnávali broušením ostří svých kopí.

„Kde je Manrique? Kde je váš pán?“ ptávala se mnohdy jeho matka.

„Nevíme,“ odpovídali sluhové. „Snad je v křížové chodbě skalního kláštera, kde sedí na okraji hrobu a naslouchá, zda by nezaslechl slovo z hovoru mrtvých; či na mostě, odkud shlíží do řeky, jak se vlna za vlnou valí pod jeho oblouky; nebo schoulen ve skalní sluji počítá hvězdy na nebi, oblaka zrakem sleduje a bludičky pozoruje, jež se jako dech kmitají nad močály ... Jistě však sotva bude tam, kde jsou ostatní.“

A vskutku, Manrique miloval samotu a miloval ji tak, že by si mnohdy přál, aby neměl stín, aby ho jeho stín nemohl všude následovat.

Miloval samotu, protože si v jejím klínu, popouštěje uzdu své obraznosti, tvořil kouzelný svět, obydlený tajemnými bytostmi, postavami svých snů a poetického blouznění; neboť Manrique byl básníkem, byl jím tak dalece, že ho nikdy neuspokojily formy, kterými by

mohl vyslovit svoje myšlenky, a že je také nikdy nevy-slovil, když je napsal.

Věřil, že mezi žíznivými uhlíky krbu přebývají oh-niví duchové tisíce barev, jenž jako zlatý hmyz poska-kují po hořících polenech nebo v zářivém kruhu jisker víří na hrotech plamenů, a strávil mnoho marných hodin v lenošce před vysokým gotickým krbem, sedíc bez hnutí a s očima upřenýma do plamenů.

Věřil, že v hlubině vod na dně řeky, v mechu studá-nek a v jezerní páře žijí tajemné ženy, víly, silfidy a undiny, jichž vzdechy, pláč, zpěv i smích jakoby slyšel v jednotvárném šumotu vody, v šumotu, jemuž mlčky naslouchal s touhou porozumět mu.

Zdálo se mu, že v oblacích, ve vzduchu, ve stínu hájů a v rozsedlinách skal vidí postavy, slyší tajemné zvuky, postavy nadpřirozených bytostí, slova neposti-žitelná, jimž nedokázal porozumět.

Milovat! Byl zrozen, jen aby snil o lásce, nikoli aby ji cítil. Miloval všechny ženy jen okamžik: tu, protože byla rusá, onu, protože měla růžové rty, tu zase, proto-že se v chůzi kolébala jako síť.

Mnohdy dospěl ve svém blouznění tak daleko, že celou noc probděl venku, aby zíral na měsíc, který se na nebi vznášel v stříbrném obláčku, nebo na hvězdy, které se chvěly v dáli jako zářící hrany drahokamů.

V podobných dlouhých nocích poetického snění a bdění volával: „Je-li pravdou, co povídal převor skalního kláštera, že ony planoucí body jsou nejspíše světy; je-li pravdou, že na oné perlet'ové kouli, vznáše-jící se v obláčcích, bydlí lidé: jak jsou asi krásné ženy těch světelných, zářivých krajů! – A já je nemohu vi-

dět, nemohu je milovat! – Jaká je asi jejich krása? –
Jaká jejich láska?!“

Manrique nebyl ještě tak velkým bláznem, aby za ním kluci běhali, byl jím však přece už potud, že mluvil sám se sebou a vykládal sám sobě, což bývá začátkem konce.

II.

Přes Duero, jež omývá rozpukané a černé skály valů sorijských, se klene most vedoucí k městu ze starého kláštera templářů, jejichž statky se rozkládají podél protějšího břehu řeky.

Onoho času, o němž vypráví naše legenda, byly již dávno pověstné tvrze řádových rytířů opuštěné: přece se tam však ještě zvedaly zbytky mohutných hradebních věží, pevné, břečťanem a bílými zvonky svlačce pokryté oblouky křížové lodi, které se tam dodnes vypínají, a dlouhé obloukové galerie branných nádvoří, jimiž províval vítr, sténaje a zmítaje vysokou travou.

V sadech i zahradách, na jejichž stezky od dávných let nikdo z mnichů nevkročil, rozvinula květena, odkázána sama na sebe, veškeru svou nádheru bez bázně, že ji zničí lidská ruka, která ji chce udělat krásnější.

Plazivé rostliny se vyšplhaly po věkovitých kmelech stromů, temné aleje topolů, jejichž vrcholy se dotýkaly a splynuly v jedno, se pokryly drnem; divoké bodláčí a kopřivy bujely na cestách, kdysi vysypaných pískem a ze zbytků budov rozpadnutí blízkých hlásala vlákna pýru, vlající ve větru jako chochol přílby, a bílé i modré zvonky svlačce, houpající se jako v kolébce na svých dlouhých a ohebných stoncích, vítězství zhouby a zkázy.

Byla noc, noc jarní, nyjící, plná vůně a sladkého šumu s bledou a jasnou lunou uprostřed blankytného nebe, zářícího a průsvitného.